

podpisu pokladníkova. V dopise tom se sice domáhá žalované sdružení na žalobci také náhrady 10.815 K, ale o tuto náhradu v souzené věci nejde. Z téhož dopisu jest také patrné, že ze služeb propuštěn byl žalobce od žalovaného ústředí. Zaměstnavatel mluví tam sice o sobě v první osobě množného čísla, ale z nadtisku i z podpisu Jana K. jako úřadujícího místopředsedy za žalované sdružení plyne jasně, že dopisem tím propustilo žalované sdružení žalobce ze svých služeb. Dovolací soud schvaluje proto závěr odvolacího soudu, že služební poměr žalobcův k žalovanému sdružení byl zrušen platně a že proto žalobní nárok není po právu, ovšem s výjimkou, o níž bude řeč dále.

Dovolání provádí dovolací důvod podle § 503 č. 4 c. ř. s. také výtkou, že odvolací soud přehlédl, že se žalobce nedomáhá peněžních nároků jen za dobu po neplatném zrušení služebního poměru, nýbrž také, a to ve IV. odstavci pod č. 2 a 8 žaloby remunerací za rok 1936, jež mu přísluší v každém případě aspoň za dobu až do zrušení služebního poměru, t. j. za dobu od 1. ledna do 31. října 1936, tudíž ve výši  $\frac{5}{6}$  vymáhaných remunerací, činících celkem 6.000 K. Touto výtkou provádí dovolání vlastně dovolací důvod podle § 503 č. 3 c. ř. s., a to právem. Pod č. 2 a 8 odstavce IV. žaloby se žalobce domáhá jednak novoroční remunerace 4.000 K ve výši jednoměsíčního platu a kvoty za redakci, jednak remunerace 2.000 K za rok 1936 za zastupování ústředí živnosti kapelnické, náležejícího žalovanému sdružení. Jde tedy s hlediska přípustnosti dovolání jen o dvě části jediného nároku žalobcova ze služebního poměru k žalovanému ústředí, převyšujícího částku 2.000 K, a je tudíž dovolání, pokud jde o ně, podle § 34 (1) zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. přípustné. Část obou remunerací za dobu od 1. ledna 1936 do 31. října 1936, tedy celkem 5.000 K, spadá do doby, po kterou ještě nesporně služební poměr žalobcův k žalovanému sdružení trval, a netýká se jí vůbec řešení otázky, zda služební poměr byl dne 31. října 1936 platně zrušen, či nikoliv. Přes to se jí odvolací soud vůbec nezabýval a zamítl žalobu, i pokud se zaplacení jejího domáhala, jakoby šlo také jen o nárok za dobu po zrušení služebního poměru žalobcova k žalovanému sdružení. U remunerace pod č. 2, odst. IV žaloby není sice výslovně uvedeno, že jde o remuneraci za rok 1936, a jak tato remunerace, tak i remunerace pod č. 8, odst. IV žaloby, žádané výslovně za rok 1936, jsou v žalobě zahrnuty pod nároky »od doby« žalobcovy »suspende«, t. j. od 17. října 1936, ale jde patrně o remunerace za celý rok 1936 a bylo by podle § 182 c. ř. s. zjednatí v tomto směru jasno. Pokud jde tedy o tyto dvě remunerace spadající do doby od 1. ledna do 31. října 1936, tedy celkem o 5.000 K, není věc ještě zralá k rozhodnutí (§ 503 č. 2 c. ř. s.), protože se jimi odvolací soud nezabýval a potřebných skutkových zjištění o nich neučinil.

#### Čís. 17444.

**Spoluzavinění nájemníka na úrazu utrpěném při sestupování s neosvětlených schodů, stoupl-li na předmět, který na schodech viděl ležeti a nepřidržel-li se zábradlí.**

**K povinnosti pronajímatele, umožniti nájemníku nerušený a bezpečný výkon jeho nájemního práva, náleží, nebylo-li nic jiného ujednáno, i povinnost k řádnému osvětlení schodiště vedoucího k bytu nájemníkovu.**

**Pronajímatel ručí nájemníku podle § 1313 a) obč. zák. za zavinění osob, jichž používá k plnění této smluvní povinnosti. Nerozhoduje, proč a kam nájemník po schodech chodí, nýbrž rozhoduje jedině, že používání schodů patří k vymíněnému užívání nájemního předmětu.**

(Rozh. ze dne 17. října 1939, Rv II 291/39.)

Žalobkyně domáhá se na žalovaném majiteli domu a domovníku v onom domě ustanovenému náhrady škody, již utrpěla pádem na nedostatečně osvětleném schodišti domu, v němž měla najatý byt. Prvý soud uznal žalobou uplatněný nárok důvodem po právu jen proti žalovanému domovníkovi. Odvolací soud uznal žalobní nárok proti těmž žalovanému důvodem po právu jednou polovinou, kdežto souhlasně s prvním soudem neuznal onen nárok důvodem po právu proti majiteli domu vůbec. Důvody: Podle nenapadeného zjištění prvního soudu ustanovil žalovaný ke správě paláce A. a udržování pořádku v něm tři osoby a to správce Václava M., žalovaného Stanislava P. a druhého domovníka. Žalovaný P. pak zaměstnává sobě k pomoci ještě posluhovačku Antonii W. Staraly se tedy o pořádek a čistotu domu 4 osoby, nehledě k tomu, že dům procházejí denně dělnice K. a D., které, i když nejsou k tomu výslovně určeny, sbírají veškeré odpadky, jež na schodišti spatří. Z toho však vysvítá, že o pořádek a čistotu je postaráno dostatečným počtem zaměstnávaných osob, a to i když, jak patrně z místního ohledání, jde o dům sestávající z 8 schodišť a 8 poschodí, tedy o dům mimořádného rozsahu. Má-li pak první soud počet zaměstnaných osob za dostatečný, ocenil správně výsledky průvodního řízení. Pokud pak odvolání po této stránce poukazuje na nečistotu v domě svědky potvrzenou, přehlíží, že tato skutečnost by mohla nanejvýše odůvodniti závěr, že zaměstnané osoby se nestarají řádně o čištění. V této spojitosti však nutno poukázati na správný závěr prvního soudu, že, je-li zjištěno, že žalovaní dají dům jednou denně zametatí a jednou týdně umývají a odpadky při pochůzkách domu sbírají, učinili zadost předpisu § 17 domovního řádu města Brna, pokud se týče čistoty. Neboť, nařizuje-li řád ten majiteli domu nebo domovníku, že musí zametatí schody, je-li toho zapotřebí i častěji denně, vyhověli žalovaní tomuto předpisu tím, že i během dne dali sbírají v domě odpadky. O jinou nečistotu tu však nejde. Uvádí-li odvolání, že pomerančová kůra, pro kterou žalobkyně upadla, ležela na schodišti před kavárnou již 1½ hodiny před nehodou, jde o přednes žalobkyně, který není ničím dokázán. Že by pomerančová kůra, kterou viděla svědkyně Marie Š. ležeti po úrazu na schodišti, byla totožná s kůrou, pro kterou žalobkyně upadla, z výpovědi této svědkyně nikterak nevysvítá, tím méně, když ani udati nemůže, že kůra byla rozmáčknutá. Není tedy vyloučeno, ba pravděpodobno, že šlo o kůru, kterou někdo krátce před tím odhodil. Svědkyně Klára F. pak

ani neuvádí, že by byla viděla banánovou slupku na schodišti ještě druhého dne po zametání. Pokud odvolání snaží se odůvodniti zavinění žalovaného H. na úrazu tím, že nezaměstnává dostatečný počet osob, aby osvětlení schodišť bylo zajištěno, jde o nepřipustnou novotu, neboť žalobkyně něco takového v řízení nepřednesla. Ostatně je toto tvrzení zřejmě neodůvodněné, neboť k obsluze elektrického osvětlení i tak rozsáhlého domu, jak je palác A., stačí sebemenší počet osob. Tvrdí-li žalobkyně teprve v odvolání, že žalovaný o špatném osvětlení domu věděl nebo věděti musel, jde rovněž o nepřipustnou novotu. Nesprávné právní posouzení spatřuje odvolání především v tom, že prý soud neuznal na zodpovědnost žalovaných na úrazu, ačkoliv se nepostarali o dostatečnou čistotu. Tu však stačí poukázat na to, co již shora uvedeno, totiž, že o čistotu bylo dostatečně postaráno a že nelze žalovaným klásti za vinu, že nedbali ještě více čistoty, když nikdo si na nečistotu nestěžoval. Názoru odvolání, že tato skutečnost není tu rozhodná, nelze přisvědčiti. Že by pak žalovaný H. byl nečistotu při svých návštěvách v domě zpozoroval, není nikterak zjištěno a nelze proto na to usuzovati, že by se byl vůbec nestaral o to, jak je dbáno o úklid a čistotu. Ostatně žalovaný ustanovil správcem domu Václava M., jenž však dům sám několikrát denně prochází. Podle jeho výpovědi činí tak ostatně i domovník a dělnice K. a D., které odpadky odstraňují. Nebylo tedy zapotřebí, aby žalovaný dal zvláštní příkaz k čištění schodišť několikrát denně, nebo aby sám dohlížel na dodržení čistoty. O tom, že počet zaměstnaných osob k obstarání úklidu je dostatečný, byla již shora zmínka. I když pak domovníci se střídají o 1/27. hod. ráno a večer a musí ještě obstarávati kotelnu, zbývalo jim zajisté dosti času k práci s úklidem související. V neděli pak zametal schodiště a staral se o úklid žalovaný. Tím však jest vyvráceno tvrzení odvolání, že o úklid v neděli nebylo vůbec postaráno, v čemž spatřuje odvolání zvláště zavinění žalovaných. Má-li však odvolání za to, že žalovaný H. jest zodpovědným za úraz žalobkyně proto, že nebylo schodiště do kavárny v kritické době osvětleno, přehlíží, že se o osvětlení nestaral osobně, že k tomu byl ustanoven žalovaný P. a že dozor nad P. vykonával správce M. Nebyl tedy žalovaný H. povinen schodiště sám osvětlovati, což odvolání ostatně samo připouští, a nelze mu také klásti za vinu, že nevykonával dozor nad tím, aby schodiště bylo včas osvětleno. Že správce M. byl osobou nezdatnou (§ 1315 obč. z.), žalobkyně ani v odvolání netvrdí. Prvý soud nezjistil, že žalovaný H. dal žalovanému P. příkaz, aby rozsvěcoval, když je toho zapotřebí. Příkaz ten dal domovníku správce M. Nelze proto přisvědčiti odvolání, uvádí-li, že žalovaný H. ručí tu podle § 1311 obč. zák. nehledě k tomu, že příkaz takový by nebyl příkazem, jenž přestupuje zákon, nýbrž příkazem v rámci § 17 domov. řádu, jenž mluví o tom, že od soumraku nebo i dříve jest schodiště osvětlovati tam, kde pro nedostatečný přístup světla pro náhle nastavší temnotu není na cestu dobře viděti. Mylný je i názor žalobkyně, že žalovaný H. ručí za úraz podle § 1313 a) obč. zák., neboť nejde tu přece o plnění povinnosti smluvníka, když úraz se stal na schodišti vedoucím do kavárny, kterou žalobkyně opouštěla, takže tu nepřichází v úvahu sku-

tečnost, že žalobkyně je, pokud se týče byia tehdy nájemnicí žalovaného. Pokud konečně odvolání tvrdí, že žalovaný ručí za úraz podle § 1315 obč. zák., jelikož zaměstnával osobu nezdatnou a nedbalou, čímž je zřejmě viněn žalovaný P., tu jde o nepřístupnou novotu, neboť v řízení před prvním soudem něco takového žalobkyně netvrdila, tím méně prokázala, ačkoliv to bylo její věcí, neboť nejde o případ, kde důkazní břemeno je zvláštním předpisem přesunuto na škůdce. Ostatně, jak shora uvedeno, vykonával dozor nad žalovaným P. v první řadě správce M., že by však tento byl nezdatný ve smyslu § 1315 obč. zák., žalobkyně ani v odvolání netvrdí. Nepochybil tedy první soud, když za těchto okolností uznal, že žalobní nárok proti žalovanému H. není důvodem po právu. K o d v o l á n í ž a l o v a n é h o P.: Zavinení žalovaného P. jest spatřovati v tom, že neosvětlil schodiště, ačkoliv toho bylo třeba, čímž porušil svou povinnost uloženou mu v § 17 dom. řádu, neboť tím se dopustil opomenutí, za něž zodpovídá podle §§ 1295, 1297 obč. zák. Nebylo proto zapotřebí, aby žalobkyně tvrdila, že toto porušení své povinnosti zavinil, neboť je naprosto nerozhodno, z jakého důvodu opomenul schodiště osvětliti. Udal-li žalovaný P., že je jeho povinností osvětlovati schodiště před kavárnou, že sice má i kavárník B. klíč od vypínače, že však on neví, jaká jest úmluva mezi ním a majitelem domu stran osvětlování tohoto schodiště, nemohl první soud vyvoditi z toho jiný závěr, než že žalovaný spoléhal na B. a o osvětlení schodiště se nestaral. V tom směru je ovšem odvolání žalovaného neodůvodněno. Jinak je tomu však, pokud jde o zavinení nebo spoluzavinení žalobkyně na nehodě, která ji stihla. První soud má za to, že žalovaný zavinil úraz výhradně sám a proti tomu brojí právem odvolání. Nesprávný jest sice názor odvolání, vyslovený ostatně i prvním soudem, že bylo povinností žalobkyně jako nájemnice ve smyslu § 17 dom. řádu, aby odstranila nečistotu na schodišti, když ji bezprostředně před úrazem spatřila. Tuto povinnost ukládá § 17 dom. řádu nájemníkům jen tehdy, byla-li nečistota způsobena jimi nebo členy jejich domácnosti, což však v tomto případě nebylo ani tvrzeno. Právem však poukazuje odvolání na to, že žalobkyně při normální opatrnosti, když viděla ležeti něco na schodišti, neměla na to stoupnouti, neboť, i když pro špatné osvětlení neviděla, co to na schodišti leží, zvláště, zda je to pomerančová kůra, mohla i to míti za možné, když přece tvrdí, že i pomerančové kůry ležely někdy na schodišti. Další pak zavinení žalobkyně jest spatřovati v tom, že se nechopila při sestupování se schodů zábradlí. První soud má sice pravdu, uvádí-li, že to není žádným předpisem uloženo. To však není tu rozhodným, neboť jde tu jen o to, zda žalobkyně i tu zachovala onu opatrnost, kterou zákon ukládá každému při obyčejných schopnostech (§ 1297 obč. zák.). Tuto opatrnost však žalobkyně nezachovala, neboť právě skutečnost, že nebylo na schodišti dobře viděti, měla ji nabádati k tomu, aby se uchopila zábradlí, a to, než sestoupila s rovné plochy. Proto, že tak neučinila, naopak, že šla středem schodiště, a, jak uvádí, teprve po sestoupení na první schodek, se chtěla chytiti zábradlí, je spoluzodpovědna za svůj úraz a škodu z toho vzniklou. Úraz ten byl v první řadě zaviněn tím, že schodiště nebylo osvětleno, takže žalobkyně

neviděla, že nečistota na schodišti ležící je pomerančová kůra, že na ni stoupla, uklouzla a tak se zřítíla se schodů. Při porovnání pak míry zavinění žalovaného a žalobkyně, má odvolací soud za to, že vina jest stejná a uznal tedy, vyhověv takto částečně odvolání žalovaného P., že žalobní nárok proti němu je důvodem po právu jen z polovice.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného domovníka, uznal však žalobní nárok důvodem po právu jednou polovinou též proti majiteli domu.

### D ů v o d y:

Dovolání žalovaného Stanislava P. (domovníka), uplatňující dovolací důvody § 503 č. 3 a 4 c. ř. s. nelze přiznati oprávnění. Uvádí-li napačený rozsudek, že se žalovaný P. spoléhal na kavárníka B., a že se nestaral o osvětlení schodiště, jde o úsudek odvolacího soudu, který nelze srovnávati se spisy. Vytýkajíc, že odvolací soud pro tento závěr neuvedl žádných důvodů, nedoličuje tudíž dovolání uplatňovaný dovolací důvod rozporu se spisy. Zavinění žalovaného Stanislava P. spatřuje odvolací soud právem v tom, že v době, kdy se přihodil žalobkynin úraz, neosvětlil schodiště, ačkoliv toho bylo třeba, a že tím porušil povinnost uloženou mu § 17 domovního řádu, čímž se dopustil opomenutí, za něž odpovídá podle §§ 1295, 1297 a 1311 obč. zák. Nebylo třeba, aby byly zjištěny ještě nějaké zvláštní okolnosti, z nichž by se dalo usuzovati na to, že žalovaný tím, že neosvětlil schodiště, jednal »nedbale«. Také poměr viny žalovaného P. a žalobkyně posoudil odvolací soud správně, usoudiv z porovnání míry jejich zavinění, že vina jest stejná a uznav, že jest žalobní nárok proti tomuto žalovanému důvodem po právu jednou polovicí.

Dovolání žalobkyně je částečně opodstatněno. Odvolací soud posoudil věc po právní stránce správně, pokud shodně se soudem první stolice uznal, že žalovaní vzhledem ke zjištěným okolnostem učinili zadosť své povinnosti uložené jim předpisem § 17 domovního řádu pro zemské hlavní město Brno co do čistoty v domě, a že jim tudíž v této příčině nelze přičítati žádného zavinění na žalobkynině úrazu. V tomto směru lze dovolatelku odkázati na podrobné a výstižné důvody napačeného rozsudku. Pokud žalobkynino dovolání směřuje proti výroku odvolacího soudu, jímž bylo vyhověno odvolání druhého žalovaného Stanislava P. a mezitímní rozsudek prvního soudu změněn tak, že žalobní nárok je proti tomuto žalovanému důvodem po právu jen jednou polovicí, souhlasí dovolací soud s názorem odvolacího soudu, že žalobkyně svůj pád na neosvětlených schodech spoluzavinila jednak tím, že při sestupování s neosvětlených schodů stoupla na předmět, který viděla na schodišti ležeti, jednak tím, že se za dané situace nepřidržela při sestupování se schodů zábradlí. Pro dovolatelčin názor, že držení se zábradlí zpomaluje chůzi alespoň o 50%, že taková chůze je těžkopádná a nehygienická, ježto prý nelze na nikom požadovati, aby svou rukou nebo rukavicí sebral se zábradlí veškerou přes den nashromážděnou špínu, dále, že by bylo nesnadno vyhnouti se lidem, kteří vystupují po schodech

nahoru, není opory ve zjištěných nižších soudů; její další názor pak, že přidržení se zábradlí nemohlo úrazu zabránit, nemá opory ve zkušenostech denního života. Pokud jde o prvního žalovaného Františka H. (majitele domu), lze s napadeným rozhodnutím souhlasit, že za zjištěného stavu věci neručí za žalobkynin úraz podle ustanovení § 1311 obč. zák. Pokud dovolání dovozuje ručení prvního žalovaného z ustanovení § 1315 obč. zák., má arcí pravdu, že pojem nezdatnosti ve smyslu § 1315 obč. zák. je pojmem právním, jež jest soudu posoudit z přednesných a zjištěných skutečností. Ze skutečností zjištěných nižšími soudy však neplyne, že druhý žalovaný Stanislav P., který byl jako domovník povinen starati se o osvětlování schodišť domu patřícího prvému žalovanému, byl osobou nezdatnou, a jeho nezdatnost neosvědčuje v souzeném případě ani ojedinělé nedopatření, spočívající v tom, že v den, kdy se přihodil žalobkynin úraz, neosvětlil v odpoledních hodinách schodiště, neboť toto nedopatření nebylo rázu tak hrubého, že by již samo o sobě prozrazovalo nedostatek jeho schopnosti a způsobilosti k práci jemu svěřené. V uvedených směrech nelze tudíž žalobkyninu dovolání přiznati oprávnění. Dovolání je však odůvodněno, pokud uplatňuje, že první žalovaný jako vlastník domu, v němž žalobkyně utrpěla úraz upadnuvši na schodišti, ručí podle ustanovení § 1313 a) obč. zák. Žalobkyně jako nájemnice v domě patřícím prvnímu žalovanému měla nejen právo používat podle nájemní smlouvy najatého bytu, nýbrž i právo na bezpečný příchod do tohoto bytu a odchod z něho, a první žalovaný byl jako pronajímatel smluvně a podle zákona (§ 1096 obč. zák.) povinen, umožňovati jí nerušený a bezpečný výkon jejího nájemního práva, k němuž v tomto případě náleží i právo na řádné osvětlení schodiště vedoucího k jejímu bytu, když nebylo ani tvrzeno, že byl smlouvou nájemní nebo jinak třeba mlčky ujednan opak (srv. rozhodnutí č. 14853 Sb. n. s.). Použil-li první žalovaný k plnění této své smluvní povinnosti jiné osoby, ručí za její zavinění — bez ohledu na ustanovení § 1315 obč. zák. — vůči žalobkyni jako druhé smluvní straně podle § 1313 a) obč. zák. tak jako za své vlastní. Při tom je nerozhodné, že žalobkyně upadla na neosvětleném schodišti opouštějíc kavárnu v domě prvního žalovaného, když není sporu o tom, že žalobkyně utrpěla úraz na schodišti, které vedlo k jejímu bytu a jehož používání patřilo k vymíněnému užívání předmětu nájemního. Proč a kam tehdy žalobkyně šla po oněch schodech, nepadá pro dolíčení ručení prvního žalovaného s hlediska § 1313 a) obč. zák. na váhu.

#### Čís. 17445.

**Postup postihového nároku na zástavní právo, jehož nabyt rukojmí tím, že zaplatil věřiteli jeho pohledávku zajištěnou zástavním právem na dlužníkově nemovitosti (§ 1358 obč. zák.) je přípustný.**

**Postupník však není oprávněn domáhati se na uspokojeném věřiteli (postoupeném dlužníku) vystavení listiny o převodu zástavního práva přímo na svoje jméno, nýbrž toliko na jméno postupitelovo (rukojmího).**

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1939, Rv II 173/39.)